

§ 130

Koronasta palautumiseen myönnetyn vuoden 2021 lisämäärärahan jakosuhteet ja avustuksen periaatteet

HEL 2021-009132 T 02 02 02

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti, että kaupunginvaltuuston 16.6.2021, § 187 kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle myöntämä toimintakatteen kertaluonteinen alitusoikeus 3,5 miljoonaa euroa jaetaan kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ekosysteemin toimijoille suhteessa nykyisiin avustusmäärärahoihin seuraavasti: liikunta noin 1,05 miljoonaa euroa, nuoriso noin 0,33 miljoonaa euroa ja kulttuuri noin 2,12 miljoonaa euroa.

Lautakunta päätti, niin ikään jaostojen esitysten pohjalta, että tämän korona-avustuskokonaisuuden

Toimialayhteiset avustusperiaatteet

Avustukset kohdennetaan:

- Kulttuurialan ja tapahtumien toipumisen tukemiseen.
- Lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemiseen osana koronasta toipumista.

Avustuksien myöntämisessä noudatetaan kaupunginhallituksen 28.10.2019, § 723 hyväksymiä Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeita, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan 13.2.2018, § 28 päättämiä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteisiä avustusperiaatteita sekä seuraavia palvelukohtaisia avustusten myöntämisen arviointikriteerejä.

Kulttuuriavustukset

Tämän erillishaun avustushakemusten vertailussa käytetään yksinomaan seuraavia arviointiperusteita. Avustuksen myöntäminen perustuu hakemusten arviointiin, niiden keskinäiseen vertailuun ja kokonaisarviointiin.

Haku kohdennetaan Helsingin kulttuuri- ja taidealan ja tapahtumien toipumisen tukemiseen sekä lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemiseen osana koronasta palautumista. Kulttuurin avustukset lasten ja nuorten harrastustoimintaan osoitetaan taiteen perusopetusta Helsingissä tuottavien oppilaitosten toimintaan.

Kulttuuri- ja taidelana ja tapahtumien toipumista koskevan avustuksen arviointikriteerit

Avustukset kohdennetaan helsinkiläisille ammattimaisesti toimiville rekisteröityneille taide- ja kulttuuriyhteisöille sekä taide- ja kulttuurialojen koko arvoketjun toimijoille, joiden toiminta ja tulot ovat vähentyneet tai loppuneet pandemian vuoksi.

Avustusten kohdennuksessa painotetaan yhteisöjä, jotka ovat valtionosuusjärjestelmän ulkopuolella.

Hakijoiden keskinäisessä vertailussa arvioidaan seuraavia asioita:

- Hakijan ammattilaisuus, joka todennetaan kuvaamalla hakijan aiempaa toimintaa taide-, kulttuuri- ja luovien alojen ekosysteemissä.
- Hakijan suunnitelma tuen käytöstä ja sen työllistämisaikutuksista. Tuen käyttösuunnitelmia arvioitaessa painotetaan kokonaisuuksia, joilla on työllisyyttä ja toimijoiden hyvinvointia edistävää vaikutusta.
- Hakijan lisäavustusta koskeva tarve, jonka kohdalla arvioidaan tulojen vähentymistä sekä hakijan mahdollisesti saamia aiempia erityisavustuksia.

Taiteen perusopetuksen avustusten hakemusten osalta

Taiteen perusopetukseen kohdennettavissa avustuksissa painotetaan niitä toimijoita ja taiteenlajeja, jotka ovat kärsineet eniten koronapandemian vaikutuksesta opetukseen.

Hakijoiden keskinäisessä vertailussa arvioidaan seuraavia asioita:

- Hakijan ammattimaisuus, joka edellyttää sitä, että opetusta tuottavalla yhteisöllä on yleisen tai laajan opetussuunnitelman mukainen taiteen perusopetussuunnitelma ja se tuottaa taiteen perusopetusta Helsingin alueella.
- Hakijan suunnitelma tuen käytöstä ja sen vaikutuksista opetuksen tuottamiseen lapsille ja nuorille myös erityistarpeiden kaupunginosissa.
- Tuen käyttösuunnitelmia arvioitaessa painotetaan esittävien taiteiden opetustoimintaa sekä palveluntuottajien hyvinvointia.
- Hakijan lisäavustusta koskevan tarve, johon vaikuttaa hakijan kokonaistaloudellista tilannetta ja mahdollisesti saamia aiempia erityistukia.

Muut ehdot

Avustusta eivät voi saada yksityishenkilöt tai työryhmät tai Helsingin kaupungin omistamat tai kaupunkikonserniin kuuluvat toimijat.

Avustuksensaajien tulee olla tietoisia ja noudattaa Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeita.

Liikunta-avustukset

Avustusta voidaan myöntää helsinkiläisille liikunta- ja urheiluseuroille, jotka ovat vuosina 2021 ja/tai 2020 olleet liikunnan toiminta-avustuksen, tilankäyttöavustuksen tai muiden liikuntaa edistävien yhdistysten avustusten piirissä. Avustusten myöntämisessä painotetaan lasten ja nuorten toimintaa sekä niitä seuroja, joiden toiminta ja/tai talous ovat eniten kärsineet toimintaan ja tilojen käyttöön kohdistuneista rajoituksista ja suluista.

Nuorisoavustukset

Nuorisojaosto myöntää avustuksia nuorten harrastustoiminnan elpymiseen ja nuorisotyöhön. Avustusten tavoitteena on saada nuoria osallistumaan ja harrastamaan sekä palauttaa nuorisotoiminnan volyymi koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Avustusta voidaan myöntää sekä uuteen hankkeeseen että perustoiminnan tukemiseen, laajentamiseen ja kehittämiseen. Hakemukselle katsotaan eduksi, jos hakijan lisäksi mukana toimintaa tekemässä on myös yhteistyökumppaneita. Avustusta on silti mahdollista saada myös hakijan kokonaan itse järjestämään toimintaan.

Hakukelpoisia ovat sellaiset yleishyödylliset yhdistykset, jotka täyttävät nämä ehdot: yhdistyksen kotipaikka on Helsinki, yhdistyksellä on kokemusta ja näyttöä nuorisotoiminnan järjestämisestä.

Avustus jaetaan kahteen osaan, joilla on osittain erilaiset avustamisen myöntämisperusteet:

- Enintään 3 000 euron avustukset: Avustettavan toiminnan myöntämisperusteita: toiminta kohdistuu nuoriin, joista vähintään 2/3 on 7–28-vuotiaita helsinkiläisiä, toiminta sisältää tai tukee nuorten kohtaamista toisten nuorten kanssa kasvokkain ja/tai digitaalisesti. Hakemuksia arvioidaan lisäksi toiminnan nuorisopolitiittisen ja nuorisokasvatuksellisen merkityksen näkökulmasta.
- Yli 3 000 euron avustukset: Avustettavan toiminnan myöntämisperusteita ovat: toiminta kohdistuu nuoriin, joista vähintään 2/3 on 7–28-vuotiaita helsinkiläisiä, toiminta sisältää tai tukee nuorten kohtaamista toisten nuorten kanssa kasvokkain tai digitaalisesti. Hakemuksia arvioidaan lisäksi seuraavien seikkojen kautta: toiminnan nuorisopoliittinen ja nuorisokasvatuksellinen merkitys, toimintasuunnitelman ja talousarvion toteuttamiskelpoisuus suhteessa hakijan kokemukseen ja resursseihin, toiminnan arvioinnin suunnitelma.

Muilta osin avustettavassa toiminnassa tulee noudattaa nuorisosaoston nuorisoyhdistysten avustusohjesääntöä.

Avustusten hakukierroksesta kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää seuraavasti

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti, kulttuuri- ja kirjastojaoston, liikuntajaoston ja nuorisosaoston esityksestä, valtuuttaa toimialajohtajan päättämään korona-avustushaun avaamisesta. Toimialajohtaja valtuutettiin päättämään tarvittavista hakuun liittyvistä vähäisiksi katsottavista muutoksista.

Avustettavista hankkeista ja avustettavasta toiminnasta päättävät kukin jaosto osaltaan esittelyn perusteella.

Myönnettävät avustukset ovat harkinnanvaraisia.

Haku avataan viimeistään 20.9.2021 ja päättyy viimeistään 8.10.2021. Jaostot päättävät avustuksista viimeistään marraskuussa. Avustusta voi käyttää vuoden 2022 loppuun saakka.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat yksikön päällikkö Taina Korell, kulttuurin edistämisen päällikkö Veikko Kunnas ja kumppanuuspäällikkö Markku Toivonen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-aajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Taina Korell, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38038
taina.korell(a)hel.fi
Veikko Kunnas, kulttuurin edistämisen päällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi
Markku Toivonen, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 89053
markku.toivonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kuulemismuistio_Koronakriisin vaikutukset kulttuurin Helsingissä
- 2 Muistio tuen tarpeesta koronavaikeuksista kärsivälle liikunnan kentälle
- 3 Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry_Muistio 11.8.2021
- 4 Olympiakomitea_Muistio 12.8.2021
- 5 Seuraparlamentti_Muistio 13.8.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti 13.2.2018, § 28 toimialan yhteiset avustusperiaatteet ja valvoo niiden toteutumista toimialatasoisesti. Päätöksen mukaan useampaa kuin yhtä palvelua koskevat avustusten myöntämis- ja arviointikriteerit päättää lautakunta. Yksittäiset avustuspäätökset ratkaistaan jaostoissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 7.6.2021, § 425 kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunnan esityksen, jonka mukaan varataan 3,5 miljoonan euron alitusoikeus toimintakatteeseen osoitettavaksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan avustuksiin koronasta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi kulttuurin ja liikunnan toimijoille vuonna 2021. Kaupunginvaltuusto vahvisti päätöksen 16.6.2021, § 187.

Määrärahaa saa päätöksen mukaan käyttää vain avustuksina ja ne tulee kohdentaa koronasta aiheutuvien määräaikaisten suorien ja välillisten haittojen vähentämiseksi ja enintään se määrä, kuin kustannuksia on aidosti vuoden loppuun mennessä toteutunut. Tavoitteena on myös volyymien palauttaminen koronaa edeltävälle tasolle. Koronasta johtuva epävarmuus jatkuu pitkäkestoisena, minkä vuoksi toiminnan volyymien palauttamiseen tarvitaan riittävästi aikaa. Määrärahaa voi näistä olosuhteista johtuen käyttää vuoden 2022 loppuun saakka.

Korona-kriisi on näkynyt toimijakentässä esimerkiksi vuokranmaksuongelmina, tapahtuma- ja taidekentän taloudellisina ongelmina, liikunta-seurojen seuralisenssien vähentymisenä ja varovaisuutena kiinnittää alihankkijoita tuleviin tuotantoihin. Kriisi näkyy myös osaajavuotona muille aloille.

Kulttuurialan sekä lasten ja nuorten harrastustoiminnan tilanne koronakriisissä on erityisen haastava ja rajoitukset ovat vaikuttaneet niihin merkittävästi. Kulttuurialan suhteen kyse on koko ekosysteemin säilymisen turvaamisesta ja lasten ja nuorten harrastustoiminnan osalta erittäin merkityksellisestä hyvinvointitekijästä, joka vaikuttaa koko ikäluokkaan. Erityisesti ajankohtaisimmat tiedot tulevasta terveysturvallisuuden perustuvista rajoitustoimista sekä jatkuva epävarmuus puoltavat näitä painotuksia.

Helsingin kaupungin kulttuurin, liikunnan ja nuorison palveluissa tunnetaan koronan negatiiviset vaikutuksen ekosysteemiin. Palvelut ovat lisäksi heinä-elokuussa kuulleet toimijakenttää ajantasaistaakseen tarpeisiin liittyviä kysymyksiä. Kuulemistilaisuuksista nostetaan seuraavat havainnot ja tarpeet johdannoksi asiasta käytävää lähetekeskustelua varten.

Päätöksen taustaksi sekä kulttuuri- ja kirjastojaosto 26.8.2021, § 18, liikuntajaosto 31.8.2021, § 20 sekä nuorisajaosto 31.8.2021, § 21 ovat antaneet esityksensä. Esitetty jakosuhte on jaostojen päätösten mukainen. Nuorisajaosto lisäsi esitykseen avustusmäärärahaajaosta seuraavan kirjauksen: ”Lasten ja nuorten kohtaava työ on kärsinyt valtavan paljon korona-aikana ja summa on tämän suhteen riittämätön, ottaen huomioon koronapandemian seuraukset. Jaosto pyytää huomioimaan, ettei nuoriso ole saanut aikaisemmin tähän liittyviä lisäavustuksia.”

Kulttuuri

Kulttuurialan tilanteesta koronakriisissä ja tuen tarpeesta alalle on toteutettu erilaisia selvityksiä ja kartoituksia. Näitä on tehty muun muassa Opetus- ja kulttuuriministeriön, säätiöiden sekä edunvalvontatahojen toimesta. Näiden materiaalien perusteella valmisteltiin vaihtoehtoja tukemisen tavoista, ja edelleen niiden pohjalta toteutettiin lausuntokierros kesän 2021 aikana ja kuulemistilaisuus 10.8.2021. Lausuntoja pyydettiin ja kutsu kuulemistilaisuuteen toimitettiin kahdellekymmenelle kulttuurialan edunvalvojalle ja toimijalle. Kymmenen toimijaa toimitti lausunnon ja kymmenen toimijaa osallistui kuulemistilaisuuteen; yhteensä kolmetoista toimijaa otti osaa asiasta käytyyn keskusteluun.

Kuulemiset pääosin vahvistivat aiemmissa selvityksissä ja julkisessa keskustelussa esiin nousseita teemoja. Esiin nousivat muun muassa havainnot yksittäisten taiteen ja kulttuurin ammattilaisten tukemisen tarpeesta sekä kasvava huoli koko ekosysteemin säilymisen turvaamisesta. Kuulemiset vahvistivat myös käsitystä moninaisesta tukemisen tarpeesta ja eri tukimuotojen eduista ja puutteista. Tukemisen tavoista esitettiin erilaisia näkökulmia, mutta esimerkiksi työllistävät hankkeet nähtiin yhtenä tapana tukea moninaisesti niin yksilöitä, kuin koko ekosysteemiä. Toisaalta henkilökohtaiset apurahat koettiin edelleen mielekkäinä. Laajemmassa mittakaavassa tuotiin esiin, että elvyttävää ja moninaista tukea kentälle tullaan tarvitsemaan myös tulevaisuudessa.

Toteutustavaltaan henkilökohtaiset apurahat olisivat kuitenkin huomattavan haastava tapa tukea toimijoita. Helsingin kaupunki on aiemmin luopunut henkilökohtaisista apurahoista, koska tehtyjen linjausten mukaan suora taitelijatuki on ensisijaisesti taiteen edistämiskeskuksen tehtävä. Kaupungin avustusten painotuksena on tukea kaupunkilaisten ja yleisöjen kohtaamisia ja tapahtumia. Taide- ja kulttuurielämää ja yksittäisiä taiteilijoita on tuettu toimijoiden kautta, jotka työllistävät taitelijoita ja tekevät taidetta. Tämän katsotaan olevan kaupungin tehtävä ja toiminnan vaikuttavuuden näkökulmasta tuottavampaa kuin yksittäisten taiteilija-apurahojen myöntäminen.

Helsingiläisten toimijoiden tilanne nähtiin erityisen vaikeana, sillä rajoitukset ovat olleet täällä erityisen merkittäviä ja pitkäkestoisia, eikä ala ole päässyt käynnistymään samalla tavoin kuin muualla Suomessa. Helsingin toimenpiteillä nähtiin olevan myös laajempi koko alan ilmapiiriin vaikuttava rooli.

Liikunta

Koronapandemian vaikutuksia väestön liikkumiseen sekä seuratoimintaan on selvitetty ja tutkittu usean eri tahon toimesta koronakriisin aikana. Näitä selvityksiä sekä Helsingin kaupungin omaa tausta-aineistoa hyödynnettiin pohjatietona ennen elokuussa käytyjä kuulemistilaisuuksia. Alkusyöksyllä kuultavana olivat Suomen Olympiakomitea (12.8.2021), Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry (11.8.2021) sekä helsinkiläisten seurojen edustajista koottu seuraparlamentti (10.8.2021 ja 13.8.2021).

Kuulemistilaisuuksista sekä taustamateriaaleista saatu informaatio olivat linjassa keskenään. Koronapandemia on polarisoinut liikkumista eri väestöryhmissä, ja kriisi on vaikuttanut merkittäväällä tavalla liikuntaseurojen ja -yhdistysten aktiiviharrastajien määrään. Seuratoiminta on toiminut Helsingissä jo pitkään vajaalla teholla rajoitusten takia, ja seurojen sekä moninaisen laji- ja toimintakirjon tulevaisuudesta oltiin huolissaan. Harrastajien vähenemisen lisäksi esiin nousi huoli seuratoimijoiden, ohjaajien sekä valmentajien jaksamisesta sekä riittävydestä pitkään jatkuneen tilanteen seurauksena.

Toimijoiden vaihtelevien resurssien myötä seuratoiminta on polarisoitunut entistä enemmän pandemian aikana. Kuulemisten perusteella tulevaisuuden avustustarpeet vaihtelevatkin aina kustannustukimaisesta avustuksesta toiminnan uudelleen käynnistämisen tukemiseen. Seuratoiminnan elvyttäminen eri keinoin ja harrastajien palauttaminen takaisin toimintaan nousivat kuitenkin esille yhteisenä tekijänä kaikissa kuulemistilaisuuksissa.

Nuorisio

Koronapandemian vaikutuksia nuoriin on tutkittu ja selvitetty epidemian alusta saakka. Tutkimuksia ja selvityksiä ovat tuottaneet mm. Nuorisotutkimusverkosto, Kela ja valtakunnalliset nuorisojärjestöt. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on myös selvittänyt alkuvuodesta 2021 nuorisojärjestöjen kentän näkemystä nuorten tilanteesta nuorisio- kulttuuri- ja liikunta-alan toimijoille tehdyn kyselyn avulla. Lisäksi nuorisopalvelut on kuullut keskeisiä helsinkiläisiä nuorisojärjestöjä kesällä 2021 toteutetun kyselyn kautta sekä Helsingin Nuorisoyhteistyö Helsinki-Team ry:n hallituksen kanssa pidetyssä kuulemistilaisuudessa 8.6.2021. Helsinki-

Teamin jäsenenä on merkittävä osa helsinkiläisistä isommista nuorisjärjestöistä.

Useissa tutkimuksissa ja selvityksissä näkyy, että nuorten tilanne on pandemian johdosta polarisoitunut lisää. Niillä nuorilla, joilla meni huommin jo ennen pandemiaa, menee nyt entistä huommin. Yksi merkittävä tutkimushavainto on, että 15–25-vuotiaiden nuorten tyytyväisyys elämäänsä oli koko Nuorisobarometrin mittaushistorian alhaisimmalla tasolla pandemian aikana. Nuorisobarometria on tehty vuodesta 1997 saakka.

Helsingiläisille nuorisjärjestöjen kuulemisissa nousi esiin huoli siitä, että osa nuorista on tippunut pois toiminnasta sekä se, että osa mukana olevista nuorista voi selvästi aiempaa huommin. Erityisesti ne järjestöt, joiden työ painottuu nuoruuden keskivaihetta eläviin ja itsenäistyviin nuoriin, toivat esiin huolen tämän ikäryhmän nuorten hyvinvoinnista. Samaan aikaan kysyntä leireille ja muulle fyysistä kohtaamista mahdollistavalle toiminnalle on ollut kovaa, silloin kun kasvokkaista toimintaa on voitu järjestää. Nuoruuden kehitystehtävissä kaverit ja yhteinen toiminta ovat olennaisia. Nuoret tarvitsevat mahdollisuuksia näihin nyt, kun pandemiasta aletaan rakentaa tietä eteenpäin. Nuorisoyhdistyskenttä nojaa paljon vapaaehtoistyöhön, joten sen tukeminen, koordinointi ja kehittäminen ovat yksi kohde, johon kaivataan resursseja. Järjestöjen mukaan tarvitaan lisärahoitusta sille, että voidaan paremmin tavoittaa toiminnasta pudonneita nuoria sekä järjestää enemmän harastus- ja nuorisotyön toimintaa, joka vastaa nuorten toiveisiin ja tarpeisiin.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Taina Korell, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38038
taina.korell(a)hel.fi
Veikko Kunnas, kulttuurin edistämisen päällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi
Markku Toivonen, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 89053
markku.toivonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kuulemismuistio_Koronakriisin vaikutukset kulttuurin Helsingissä
- 2 Muistio tuen tarpeesta koronakriisistä kärsivälle liikunnan kentälle
- 3 Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry_Muistio 11.8.2021
- 4 Olympiakomitea_Muistio 12.8.2021
- 5 Seuraparlamentti_Muistio 13.8.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisosaosto 31.08.2021 § 21

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan liikuntasaosto 31.08.2021 § 20

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastoasaosto 26.08.2021 § 18